

Warszawa, dnia 10 marca 2017 r.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA
PODSEKRETARZ STANU

Mariusz Gajda

IZBA GOSPODARCZA
»WODOCIĄGI POLSKIE«
wpłynęło dnia

17. 03. 2017

L.dz. 059

Podpis

Skier.

DZW-II.505.22.2017.ES

Pani
Dorota Jakuta
Prezes
Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie”

Stanowa Pani Prezes,

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 listopada 2016 r., znak: LEG/2016/16/PP, w sprawie interpretacji przepisów projektu ustawy Prawo wodne oraz w nawiązaniu do wyjaśnień przedstawionych na roboczym spotkaniu przedstawicieli Izby Gospodarczej „Wodociągi Polskie” i Ministerstwa Środowiska w dniu 9 stycznia 2017 r. w Bydgoszczy, uprzejmie wyjaśniam co następuje.

W art. 273 pkt 2 i pkt 3 projektu ustawy – Prawo wodne określono górne jednostkowe stawki opłat za usługi wodne za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranej wody w ramach pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego do celów innych niż bytowo-socjalnych. Zgodnie z art. 271 ust. 13 projektu ustawy – Prawo wodne podmiot obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne, który pobiera wody podziemne lub wody powierzchniowe do różnych celów lub potrzeb, jest obowiązany zapewnić odrębny pomiar ilości wody pobieranej dla tych celów i potrzeb. Przykładem takiego podmiotu jest w szczególności przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, które zaopatruje w wodę odbiorców usług wykorzystujących wodę do zaspokojenia potrzeb bytowo-socjalnych i przemysłowych. W procesie określania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków odbiorcy usług przyporządkowani są do taryfowych grup odbiorców usług. Taryfowe grupy odbiorców usług, zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 r. poz. 139, z późn. zm.), wyodrębnia się na podstawie charakterystyki zużycia wody lub odprowadzanych ścieków, warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także na podstawie sposobu rozliczeń za świadczone usługi. W związku z powyższym wydaje się zasadne rozważenie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne możliwości wyodrębnienia taryfowych grup odbiorców usług w szczególności na podstawie rodzajów prowadzonej przez odbiorcę usług działalności i celu na jaki zostanie wykorzystana pobrana woda, zgodnie z podziałem określonym w przepisach art. 273 pkt. 2 i 3 nowej ustawy – Prawo wodne.

W przypadku braku możliwości zapewnienia przez podmiot obowiązany do ponoszenia opłat za usługi wodne odrębnego pomiaru ilości wody podziemnej lub wody powierzchniowej pobieranej do różnych celów lub potrzeb wydaje się zasadne uwzględnienie obowiązku wskazania przez odbiorcę usług ww. informacji w umowie o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu. Jeżeli odbiorca wykorzystuje wodę do różnych celów lub potrzeb, zasadnym jest rozważenie wprowadzenia w pisemnej umowie o zaopatrzenie w wodę, określonej w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług, obowiązku zapewnienia przez odbiorcę odrębnego pomiaru ilości wody wykorzystanej do realizacji tych celów i potrzeb. W związku z powyższym należy rozważyć wprowadzenie w przepisach ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków obowiązku, wraz z określeniem terminu jego wykonania, zapewnienia przez odbiorcę wyposażenia nieruchomości w przyrządy i urządzenia pomiarowe umożliwiające dokonanie odrębnego pomiaru ilości wody wykorzystanej do realizacji tych celów i potrzeb. W przypadku braku w szczególności ze względów technicznych możliwości wykonania przedmiotowego obowiązku wydaje się zasadne rozważenie wprowadzenia w regulacjach ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków alternatywnych rozwiązań mających na celu umożliwienie oszacowania pobranej przez odbiorcę usług ilości wody wykorzystanej do realizacji celów i potrzeb w szczególności określonych w art. 273 pkt 2 i 3 projektu Prawa wodnego.

Stosowanie do regulacji art. 2 pkt 18 lit a i b ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę w definicji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi ustawodawca wyodrębnił podział ze względu na wykorzystanie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zgodnie z art. 2 pkt 18 lit a wodę przeznaczoną cza do spożycia przez ludzi stanowi woda w stanie pierwotnym lub po uzdatnieniu, przeznaczona do picia, przygotowania żywności lub do innych celów domowym, niezależnie od jej pochodzenia i od tego, czy jest dostarczana z sieci dystrybucyjnej, cystern, w butelkach lub pojemnikach. Drugim określonym w art. 2 pkt 18 lit. b rodzajem wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest woda wykorzystywana przez przedsiębiorstwo produkcji żywności do wytworzenia, przetworzenia, konserwowania lub wprowadzania do obrotu produktów albo substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Mając powyższe na uwadze w art. 273 pkt 4 projektu Prawa wodnego określono górne jednostkowe stawki opłat za usługi wodne za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranych wód podziemnych lub wód powierzchniowych w ramach pozwoleń wodnoprawnych albo pozwoleń zintegrowanych, do celów realizacji zadań własnych gminy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, które dotyczą definicji wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określonej w art. 2 pkt 18 lit. a ustawy o zbiorowym. Dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykorzystywanej przez przedsiębiorstwo produkcji żywności do wytworzenia, przetworzenia, konserwowania lub wprowadzania do obrotu produktów albo substancji przeznaczonych do spożycia przez ludzi górne stawki opłat za usługi wodne za pobór wód w formie opłaty zmiennej, w zależności od ilości pobieranych wód podziemnych lub wód powierzchniowych w ramach pozwoleń wodnoprawnych albo pozwoleń zintegrowanych, w szczególności do celów produkcji artykułów spożywczych określono w art. 273 pkt 2 lit c projektu Prawa wodnego.

Stosownie do regulacji art. 273 pkt 2 lit. za i lit. zb projektowanej ustawy – Prawo wodne należy podkreślić, że zakres naliczania opłaty za usługi wodne dotyczy użytkowania wody dla procesów o charakterze technologicznym. Jednocześnie w zakresie tej opłaty wzorowano się, zgodnie z założeniami projektu ustawy – Prawo wodne, na klasyfikacji PKD¹, związanej przedmiotowo

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)

z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej. Trudno w tym aspekcie uznać za taką straty wody, zgodnie bowiem z prowadzoną statystyką publiczną, np. Rocznikiem GUS za rok 2014, 2015 czy też 2016, wielkość wody użytkowanej na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą nie przekraczała 2 mln m³ (według deklaracji składanych przez korzystających z zasobów wodnych w ramach statystyki publicznej). Oznacza to, że przedmiotowa wartość uwzględniała tylko dane dotyczące zasobów wodnych wykorzystywanych bezpośrednio do konkretnej działalności gospodarczej, nie klasyfikując w ich zakresie strat jakie powstają w sieci. Co więcej mając na względzie treść przedmiotowej regulacji, należy uwzględnić fakt, iż w założeniach pobór wód do celów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został określony w art. 273 pkt 4 projektowanej regulacji.

Przedmiotowy artykuł wskazuje wysokość opłaty za pobór wód na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę wahającą się między 0,15 zł a 0,40 zł za 1 m³ użytkowanego zasobu. Na problem racjonalnego gospodarowania wodą zwracała uwagę także Najwyższa Izba Kontroli (NIK), która w informacji o wynikach kontroli NIK „Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa lubuskiego”, znak: LZG.410.005.2015 Nr ewid. 22/2016/P/15/110/LZG, stwierdziła, że: *zarówno gminy, jak i przedsiębiorstwa wodociągowe nie wywiązały się z obowiązku racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi. Straty wody w skontrolowanych gminach wynosiły ponad 24 mln m³, co odpowiada objętości ponad 8 tys. basenów olimpijskich. W ośmiu gminach nie zdiagnozowano przyczyn strat wody lub nie podjęto skutecznych działań w celu ich ograniczenia. Znacznymi stratami wody obciążano w całości mieszkańców, zwiększając ceny dostaw wody. W ww. wystąpieniu pokontrolnym NIK wskazał, że w sytuacjach skrajnych straty wody przekraczały poziom 50% wielkości poboru wody na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Mając na uwadze wyniki ww. wystąpienia NIK przepisy projektowanej ustawy powinny jasno i precyzyjnie zachęcać do minimalizacji strat wody w systemie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.*

Oczywiście w pełni zasadną jest kwestia opracowania odpowiednich symulacji, przez pracowników Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, w zakresie możliwych, przewidywanych wysokości opłat za pobór wody, odprowadzanie ścieków oraz odprowadzanie wód opadowych i roztopowych, tak by wysokość obciążenia była uwzględniona we wnioskach taryfowych. Przy czym należy zaznaczyć, że takie symulacje będą możliwe do przeprowadzenia mając pełen dostęp do danych, czyli zakresu pozwolenia wodnoprawnego, wielkości szacowanych poborów wody lub szacowanej wielkości opadu. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z informacją o wynikach kontroli NIK pn. „Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”, znak: LSZ/430/002/2015, Nr ewid. 20/2016/P/15/101/LSZ, aktualnie sporządzane plany finansowe, a co za tym idzie przyjmowane do nich wskaźniki (przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne), często odbiegają od faktycznego wykonania wskaźników w zakresie tych usług. Jak wynika z przedmiotowej informacji ujęte przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne w latach 2013-2014 w planach taryfowych koszty w części były przeszacowywane (m.in. koszty eksploatacji i utrzymania (wykonanie do planu 94,7%), odsetki (76,4%), należności nieregularne (67,6%)). Łącznie koszty ujęte w taryfach jako niezbędne przychody bez marży zysku, zostały przeszacowane w latach 2013–2014 o 6,4%, tj. o kwotę 163.727,9 tys. zł. Oznacza to, że dane wejściowe do oszacowania opłaty, zależne bezpośrednio od informacji przekazywanych przez dane przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, będą adekwatne w stosunku do faktycznego wykonania planu przez konkretny podmiot. Jednocześnie w zakresie opłaty za wody opadowe lub roztopowe stosowna opłata będzie warunkowana położeniem danego terenu znajdującego się w administracyjnych granicach miasta. Zgodnie z art. 271 ust 5 projektu ustawy – Prawo wodne wysokość opłaty zmiennej za odprowadzanie do wód - wód opadowych lub roztopowych ujętych w systemy kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast, ustala się jako iloczyn

jednostkowej stawki opłaty, ilości odprowadzonych wód wyrażonej w m³ i czasu wyrażonego w latach, z uwzględnieniem istnienia urządzeń do retencjonowania wody z terenów uszczelnionych oraz ich pojemności. Oznaczać to, że wysokość opłaty uzależniona będzie od faktycznego opadu. Podstawową określenia danych będą obserwacje i pomiary meteorologiczne prowadziło przez 270 stacji synoptycznych i stacji klimatologicznych oraz 980 stacji opadowych, które prowadziły wyłącznie pomiary opadu atmosferycznego, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 r. Szacowane więc dane będą mogły być podane w symulacji zgodnie ze średnimi historycznymi. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że określenie realnego wpływu regulacji art. 271 ust 5 projektu ustawy – Prawo wodne będzie możliwe do oszacowania po otrzymaniu przedmiotowych danych.

W związku z decyzją Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. o pozostawieniu w 2017 r. stawek opłat za wodę na poziomie stawek opłat obowiązujących w 2016 r., zmianie uległo brzmienie art. 546 projektu ustawy nowego Prawa wodnego.

Aktualnie organem właściwym w sprawach będących przedmiotem regulacji zawartych w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków jest Minister Infrastruktury i Budownictwa. Procedowany projekt ustawy Prawo wodne przewiduje w szczególności zmiany polegające na przeniesieniu do ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej kompetencji w zakresie określania zasad i warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków.

W przypadku dokonania zmian w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 815, z późn. zm.) i powierzeniu realizacji zadań wynikających z ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej propozycje zmian przepisów ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedstawione w przedmiotowym piśmie propozycje zmian będą mogły być rozważane w trakcie prac dotyczących przygotowania odpowiednich regulacji prawnych mających na celu właściwą realizację zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków.

z pozdrowieniami

Min. MINISTRA
PODPREZESIDENT Z STANU
Mariusz Gajda